

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

KAMPÜSLERDE OTOPARK ALANLARINI AZALTMA POLİTİKASI

POLİTİKANIN AMACI

Bu politika, Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) kampüslerinde otopark alanlarının belirli bir plan çerçevesinde azaltılması veya dönüştürülmesine yönelik temel çerçeveyi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Politika, KTÜ kampüslerindeki fiziksel alanların verimli kullanımını sağlayarak yeşil alanların artırılması ve güvenlik ile erişilebilirliği önceliklendirerek üniversite yaşam kalitesinin artmasına katkı sağlar.

POLİTİKANIN İLGİLİLİĞİ

İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Amacı (SKA) Kriteri: Bu politika, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'ndan öncelikli olarak şu hedeflerle ilişkilidir;

- SKA 11 (Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar)
- SKA 13 (İklim Eylemi)
- SKA 15 (Karasal Yaşam)

İlgili Metrikler:

- THE Impact Rankings
- UI GreenMetric

POLİTİKA KAPSAMI

Bu politika, KTÜ'nün tüm kampüs ve yerleşkelerdeki park/otopark alanlarının kullanımı, yönetimi ve alternatif amaçlarla dönüştürülmesi faaliyetlerini kapsar. Otopark alanlarının azaltılması planı, bu alanların yeşil alanlar veya ortak yaşam alanlarına dönüştürülmesini ve kampüs fiziki planlama çalışmaları bu politika kapsamında ele alınır.

- **Hedef Kitle:** Öğrenciler, akademik ve idari personel, kampüs içi işletmeler, ziyaretçiler ve kampüse araçlarıyla giriş yapan tüm paydaşlar.
- **Uygulama Alanları:** Üniversitenin merkez kampüsü ve diğer tüm yerleşkelerinde bulunan açık ve kapalı otopark alanları, yol kenarı park yerleri ile bu alanların çevresindeki kampüs alanları.

TEMEL İLKELER VE YASAL DAYANAKLAR

KTÜ, kampüslerde park alanlarını azaltma konusunda aşağıdaki temel ilkelere bağlıdır:

- 1- **Alan Verimliliği ve Yeşil Dönüşüm:** Kampüs içinde fiziksel alanların verimli kullanımı için gereksiz otopark alanları azaltılır; bu alanlar planlı bir şekilde yeşil alanlara veya ortak sosyal alanlara dönüştürülerek kampüs ekosistemi desteklenir.
- 2- **Sürdürülebilir Planlama:** Otoparkların azaltılması ve dönüşümü, üniversitenin stratejik planlarına uygun olarak kademeli ve planlı bir şekilde yürütülür. Bu süreçte kampüs yaşamının aksamaması ve paydaşların yeni düzene uyum sağlaması gözetilir.
- 3- **Güvenlik ve Erişilebilirlik Önceliği:** Yaya yolları, bisiklet yolları ve engelli erişimine uygun düzenlemeler önceliklendirilerek kampüs içinde güvenli ve herkes için erişilebilir bir ulaşım ortamı oluşturulur. Azalan araç yoğunluğu ile birlikte trafik güvenliği riskleri en aza indirilir. Araç yoğunluğundan arındırılan alanlar, öğrenciler ve personel için daha zengin sosyal ve kültürel yaşam alanlarına dönüştürülür.

- 4- **Entegre Ulaşım Yaklaşımı:** Park alanlarının dönüşümü, kampüs içi ulaşım planlamasıyla entegre şekilde gerçekleştirilir. Otopark sayısının azaltılmasına paralel olarak alternatif ulaşım seçenekleri (ör. ring servis durakları, bisiklet park alanları) için gerekli altyapı iyileştirmeleri yapılır ve özel araç ihtiyacı azaltılır.
- 5- **İzleme ve Sürekli İyileştirme:** Otopark alanlarının azaltılması ve dönüştürülmesi süreçleri boyunca elde edilen veriler düzenli olarak izlenecek, uygulamanın etkinliği değerlendirilecektir. Elde edilen sonuçlara göre gerektiğinde stratejiler güncellenerek ve sürekli iyileştirme sağlanır.
- 6- **Yasal Dayanaklar:** Bu politika, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve KTÜ Trafik Uygulamaları Yönergesi başta olmak üzere ilgili mevzuatlara dayanır.

SORUMLULUKLAR VE ROLLER

Uygulayıcı Birimler:

- **Genel Sekreterlik:** Sürecin yürütülmesinde rolü olan farklı birimler (Yapı İşleri, İdari ve Mali İşler, Sağlık-Kültür-Spor Daire Başkanlığı vb.) arasında eşgüdüm sağlar.
- **Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı (YİTDB):** Kampüslerdeki otopark alanlarının planlanan dönüşüm projelerini yürütür. Belirlenen otopark alanlarının kaldırılması, fiziksel dönüşümünün gerçekleştirilmesi ve yeni yeşil/sosyal alanların düzenlenmesi çalışmalarını koordine eder.
- **Koruma ve Güvenlik Şube Müdürlüğü:** Otoparkların azaltılması sürecinde trafik düzenini ve güvenliğini sağlar. Kapatılan veya kullanım kısıtı getirilen park alanlarında denetim yapar, sürücülerini yönlendirir ve kampüs içinde park yasağı getirilen bölgelere uyulmasını takip eder.
- **Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı (SKS):** Dönüştürülen otopark alanlarının (örneğin spor, yeşil veya sosyal etkinlik alanlarına çevrilen bölgelerin) öğrenciler ve personel tarafından etkin kullanımını planlar.
- **İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı:** Otopark alanlarının dönüşümü ile ilgili ihtiyaç duyulan bütçe planlaması ve kaynak tahsisini yürütür. Yeni altyapı, peyzaj düzenlemeleri veya alternatif ulaşım çözümleri için gerekli malzeme ve hizmetlerin tedarik süreçlerini yönetir.

İzleme Birimleri ve Sorumluları:

- **Rektörlük ve Senato:** Politikanın resmi onayını verir ve gerekli denetimleri yapar. Politikaya yönelik hedeflerin kurumsal önceliklere uygun şekilde gerçekleştirilmesini gözetir.
- **Araştırma Koordinatörlüğü:** Politikanın uygulanma ilerleyişini izler, performans göstergelerine ilişkin verileri toplar ve raporlar. Sürdürülebilirlik Birimi, UI GreenMetric ve THE Impact Rankings gibi sürdürülebilirlik endeksleri için gerekli verileri derler. Ayrıca politika kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin sonuçlarını analiz ederek iyileştirme önerileri geliştirir.
- **Kurumsal Gelişim ve Planlama Koordinatörlüğü (KGPK):** Politikanın sonuçlarını kurumsal performans göstergeleri sistemine entegre eder ve KTÜ Stratejik Planı hedefleriyle uyumunu sağlar.

UYGULAMA ADIMLARI

- 1- **Başlangıç Envanteri ve Hedef Belirleme:** Kampüslerdeki otopark alanlarının envanteri çıkarılır; toplam park kapasitesi ve kullanım oranları analiz edilir. Bu analiz sonucunda hangi alanların öncelikle azaltılacağı veya dönüşüme uğrayacağı belirlenir ve ölçülebilir hedefler tanımlanır.
- 2- **Planlama ve Tasarım:** Otopark alanlarının dönüşümüne ilişkin bir uygulama planı hazırlanır. Belirlenen park alanlarının ne şekilde dönüştürüleceği (yeşil alan, yaya alanı, rekreasyon alanı vb.) tasarlanır. Bu aşamada mimari ve peyzaj projeleri geliştirilir, etkilenecek birimler ve alternatif park düzenlemeleri planlanır.

- 3- **Uygulama ve Dönüşüm:** Onaylanan plan doğrultusunda otopark alanlarının kapatılması veya farklı kullanıma açılması kademeli olarak hayata geçirilir. Öncelikle belirlenen pilot bölgelerde park alanları kaldırılarak yeşillendirme veya yeniden düzenleme yapılır. Uygulama sırasında kampüs kullanıcılarına alternatif ulaşım imkanları (ör. geçici park alanları, ring servis sıklığının artırılması) sağlanarak olumsuz etkiler azaltılır.
- 4- **İzleme, Raporlama ve İyileştirme:** Uygulama sonrasında dönüşümü yapılan alanlar ve genel park alanı kullanımı, belirlenen performans göstergeleri çerçevesinde düzenli aralıklarla izlenir. Her yıl sonunda, ilgili birimler politika uygulamasının performansını değerlendirilir ve sonuçlar raporlanır. Hedeflere ulaşılamayan konularda politika uygulamalarında gerekli düzeltmeler yapılarak süreç iyileştirilir. Elde edilen ilerlemeler ve deneyimler tüm iç ve dış paydaşlarla paylaşılır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Gösterge	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Toplam otopark kapasitesi (araç sayısı)	5 yıl içinde toplam kapasitenin %20 azaltılması	Otopark envanter raporları
Yeşil alan oranı (% toplam kampüs alanı)	5 yıl içinde %10 artırılacak	Haritalar, arazi kullanım verileri
Sosyal alan oranı (%)	5 yıl içinde %10 artırılacak	Haritalar, arazi kullanım verileri
Azaltılan/ dönüştürülen otopark alanı (m ²)	5 yıl içinde en çok 750 m ² alana düşürülecektir	Proje raporları, yerleşke planları

DENETİM VE RAPORLAMA

- **İzleme Sıklığı:** Performans göstergeleri yıllık değerlendirilir; park alanlarının azaltılması ile ilgili göstergeler her yıl ilgili sorumlu birimler tarafından düzenli biçimde izlenir. Göstergelerdeki değerlerin yıl içindeki değişimleri tespit edilerek gerekli önlemler zamanında alınır.
- **Raporlama Sıklığı:** Yıllık veriler, ilgili yılın bitimini takiben altı ay içinde KTÜ Sürdürülebilirlik Raporlarına işlenir ve üniversitenin web sitesi üzerinden kamuoyu ile paylaşılır. Dört yıllık veriler ise bir sonraki stratejik planlama dönemine girdi oluşturacak şekilde derlenir. Ayrıca, her yıl elde edilen ilgili veriler UI GreenMetric ve diğer uluslararası sürdürülebilirlik endekslerine raporlanır.
- **Dış Doğrulama:** İlgili göstergeler çerçevesinde üniversitenin performansını belgelemek amacıyla ulusal ve uluslararası sertifikasyon programlarına katılım sağlanır. Katılım programı ve kararı senato tarafından alınır. Bağımsız kuruluşlar tarafından gerçekleştirilecek denetimlerle politikanın uygulanması ve etkileri doğrulanır.
- **Revizyon Koşulları:** Belirlenen performans göstergelerinin hedeflenen değerlerin %60'ına iki yıl üst üste ulaşamaması durumunda veya ulusal/uluslararası mevzuatlarda değişiklik durumunda; politika uygulayıcı birimler tarafından gözden geçirilir, revizyon önerileri hazırlanarak politika yeniden senato onayına sunulur.

YÜRÜRLÜK

Bu politika, KTÜ Senatosu tarafından onaylandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer. Üniversite birimleri, politika hükümlerine uymak ve uygulamakla yükümlüdür.